

AZ EURÓPAI AGROERDÉSZET GAZDASÁGI ÉS JOGI VONATKOZÁSAI

SZERZŐK:

LÉA VEUILLEN

FABIEN BALAGUER

10. MODUL

AGROFORESTERIE
association française

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A MODUL CÉLJA

- Az agroerdészeti rendszerek pénzügyi értékelése
- Az agroerdészeti rendszerek piaci lehetőségei
- Támogatási rendszerek és az agroerdészet jogi kerete az EU-ban

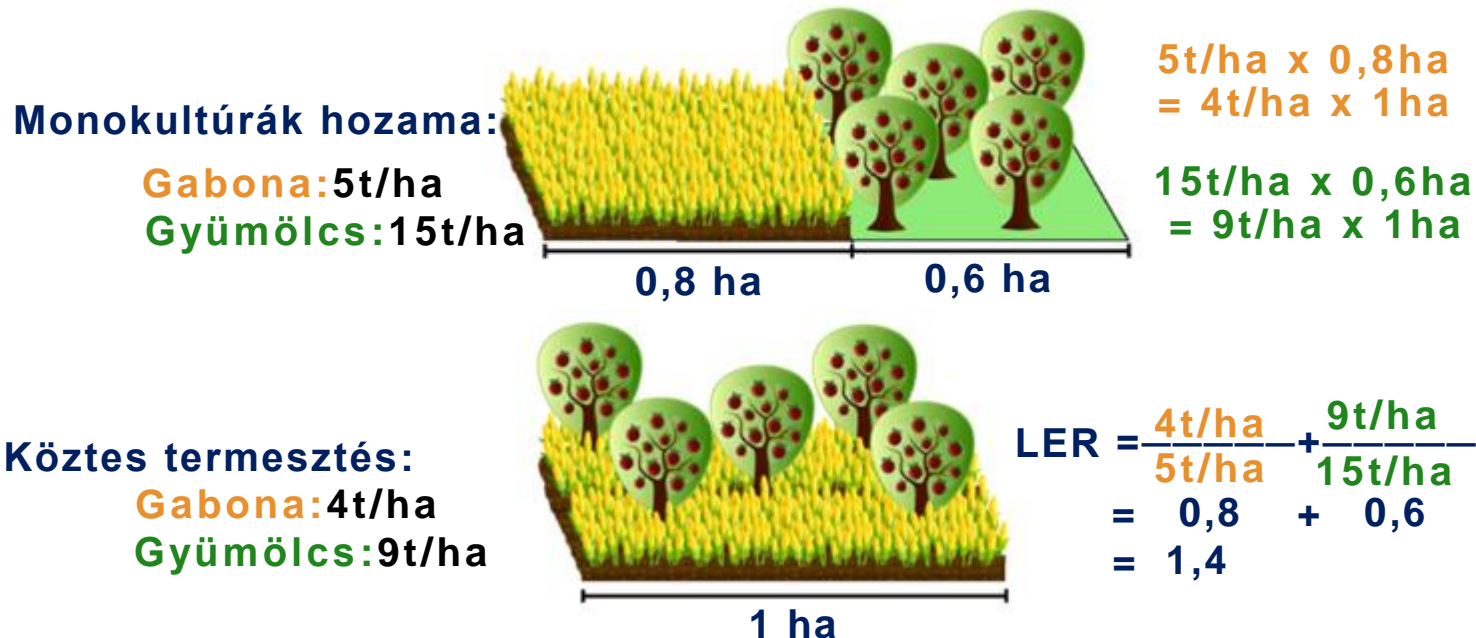
AZ AGROERDÉSZETI RENDSZEREK PÉNZÜGYI ÉRTÉKELÉSE

Az agroerdészet produkciós potenciálja

A FAO a következőképpen definiálja a földegyenérték-arányt (LER):

A monokultúrában külön-külön termesztett növények területszükségletének és az ugyanazon gazdálkodási szinten ugyanakkora hozamot termelő köztes termesztésű rendszer területszükségletének aránya.

Vagyis monokultúras rendszerben 1,4 ha területre lenne szükség, hogy ugyanakkora hozamot érjünk el, mint 1 ha területű köztes termesztésű rendszerben.

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZEREK PÉNZÜGYI ÉRTÉKELÉSE

AGROFORESTERIE
association française

Példa a LER
kiszámítására 3
éves dió + búza AE
rendszer esetén

	Földterület %	Hozam /ha/év	Érték £/t	Komponens eredmény output £/ha/év	Összes eredmény £/ha/év
Monokultúra					
Almáskert @ 1 000 tő/ha	100	10,4 t	650	6 760	6 760
Búza	100	10 t	150	1 500	1 500
Agroerdészeti rendszer					
Alma @ 90 tő/ha	8	1.1 t	650	715	715
Búza	92	9.5 t	150	1311	1 311
					2 026
LER = 1,06	1.1	$\frac{\text{Fa hozama AE rendsz.ben}}{\text{Fa hozama monokult.ban}}$		$\frac{\text{Haszonnövény v. -állat AE hozama}}{\text{Haszonnövény v. -állat monokult. hozama}}$	9,5
	10.4				10

Feltéve, hogy a gyümölcsfák borítják a terület 8%-át, a gabona pedig a 92%-át, és hogy a viszonylag kis méretű gyümölcsfák minimális árnyaló hatása, víz- és tápanyagfelvétele nem befolyásolja kedvezőtlenül a gabona termőképességét

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZEREK PÉNZÜGYI ÉRTÉKELÉSE

AGROFORESTERIE
association française

Példa a LER
kiszámítására rövid
vágásfordulójú fűz
sarjültetvény és búza
esetén

	Földterület %	Hozam /ha/év	Érték £/t	Komponens eredmény £/ha/év	Összes eredmény £/ha/év
Monokultúra					
SRC fűz ültetvény	100	8,33 odt	60	499.8	499.8
Organikus búza	100	10 t	150	1,500	1 500
Agroerdészet					
Fűz	20	3,35 odt	60	201	201
Búza 100%	67	9 t	150	1 350	
Árnyékolt búza 50%	13	0,9 t	150	135	
		999 t	150		1 485
					1 686
LER = 1.39	3.35	<i>Fa hozama AE rendsz.ben</i>	<i>Haszonnövény v. -állat AE hozama</i>		9,9
	8.33	<i>Fa hozama monokult.ban</i>	<i>+ Haszonnövény v. -állat monokult. hozama</i>		10

Feltéve, hogy a rövid vágásfordulójú fűz borítja a terület 20%-át, a búza pedig a 80%-át, és hogy a fűz árnyaló hatása, víz- és tápanyagfelvétele 50%-kal csökkenti a búza terméshozamát.

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZEREK PÉNZÜGYI ÉRTÉKELÉSE

Gyorsan növő fafajok: a nyár példája

Folyamatban lévő kísérlet: gabona nyárfák alatt,
Haute Garonne, Franciaország

A rendszer jellemzői:

- 28 ha telepítés 2011-ben
- 100 tő/ha
- Fák ültetési + nyesési költsége (7 év):
össz. 42 000€ (15€/tő)
- Az ültetés utáni első 7 évben: a fák között
szántóföldi köztes termesztés (búza, repce,
kukorica)

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZEREK PÉNZÜGYI ÉRTÉKELÉSE

Eredmények:

- Gabona hozama: 7 évvel a fák ültetése után, nem tapasztalható szignifikáns hozamcsökkenés a szomszédos, famentes táblák hozamához képest
- A faanyagot az ültetés után 15 évvel tervezik értékesíteni 60€/m³ (~1m³/tő)

- Költséghatékony rendszer: + 45€/elültetett faegyed (össz. 2800 db), 15 évvel az ültetés után
- Befektetés gyors megtérülése
- Rugalmasabb rendszer: termékek diverzifikációja

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZEREK PIACI LEHETŐSÉGEI

- Termékek nagy diverzitása (gyümölcs, tűzifa, fűrészáru, stb.)
- Az agroerdészet kiegészítő saját és közösségi helyi szintű fogyasztást tesz lehetővé (pl. piacon kívüli tűzifaellátás)
- Helyi szinten elégíti ki a piaci igényeket

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZEREK PIACI LEHETŐSÉGEI

AGROFORESTERIE
association française

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZEREK PIACI LEHETŐSÉGEI

Agroerdészet a szénmegkötés szolgálatában

A kutatások igazolták, hogy az 50–100 tő/ha közötti tőszámmal ültetett agroerdészetű fák évente hektáronként 1,0–4,0 tonna szenet kötnek meg. A gyorsabban növekvő, nagyobb tőszámmal ültetett rendszerek többet, míg lassabb növekedésű, kisebb tőszámmal ültetett rendszerek kevesebbet.

Fa növekedési típusa	Vágásforduló (év)	Fák tőszáma (db/ha)	Széntároló képesség (tC/ha)	Átl. tárolás a vágásforduló alatt (tC/ha)	Össz. tárolás (tC/ha)
Lassan növő	50	50	1.5	37.5	75
Lassan növő	50	100	3	75	150
Gyorsan növő	15	50	2	15	30
Gyorsan növő	15	100	4	30	60

Az agroerdészet hatékonyabban járulhat hozzá az éghajlatváltozás mérsékléséhez, mint az európai mezőgazdaság legtöbb más szénmegkötési lehetősége.

Copyright Dupraz, C. INRA/EURAF

TÁMOGATÁSI RENDSZEREK ÉS AZ AGROERDÉSZET JOGI KERETE AZ EU-BAN

AGROFORESTERIE
association française

Agroerdészet a KAP 2014-2020 időszakban

- Definíció szerint „olyan földhasználati forma, ahol azonos földterületen kombináltan folyik fák termesztése és mezőgazdasági tevékenység”
- 1. pillér:
 - Az agroerdészet jogi szabályozása, a tagállamoktól függő feltételekkel
 - Néhány országban az agroerdészet beletartozik ökológiai jelentőségű terület kategóriába (zöldítés)
- 2. pillér: Támogató intézkedések
 - 8.2 intézkedés: támogatja a szántóföldi agroerdészeti rendszerek létrehozását
 - 4.4 intézkedés: támogatja a sövények létrehozását és fenntartását
- ✓ A jogosultság feltételeit (tőszám, fafajok, stb.) az egyes tagállamok határozzák meg
- ✓ Példa: Franciaország

És a KAP hatályán kívül?

Egyes magánszervezetek szintén támogatják az agroerdészeti gyakorlatokat, lehetővé téve ezzel a támogatási keret kiszélesítését

A MODUL ÖSSZEFOGLALÁSA

TANULSÁGOK:

- AZ agroerdészeti rendszerek...
 - **költséghatékonyak**
 - **rugalmasak**
 - **helyi szintű termelést és fogyasztást** tesznek lehetővé
- Az agroerdészetet a **KAP** támogatja – az egyes **tagállamok szakpolitikájának** feltételei szerint
- **Magánszervezetek** is támogatják az agroerdészetet, szélesítve ezzel a támogatási keretet

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

„Az AGFOSY projektet az Európai Bizottság támogatta, a 2018-1-CZ01-KA202-048153 hivatkozási számmal. Ez a publikáció csakis a szerző nézeteit tükrözi, a Bizottság nem tehető felelőssé az abban szereplő információk bármilyen felhasználásáért.“